

kunskapscentrum

små
avlopp

Kursöversikt

2011–2012

Utbildningar inom små avlopp

Kommuner och länsstyrelser står inför stora utmaningar i arbetet med att åtgärda landets små avlopp, bland annat genom krav i Baltic Sea Action Plan och i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram.

Kunskapscentrum Små Avlopp har ett uppdrag att utveckla och sprida information om utbildningar som syftar till att underlätta arbetet med små avlopp. Vi presenterar i denna skrift en översikt av ett antal kurser och utbildningar om små avlopp.

Utbudet vänder sig i första hand till tjänstemän och förtroendevalda inom miljö-, teknik- och planförvaltningarna på landets kommuner, men också till exempel till tjänstemän på länsstyrelser.

Känner ni igen er?

- Behöver ni förbättra ert förvaltningsövergripande arbetssätt vad gäller vatten och avlopp?
- Behöver er kommun en heltäckande VA-plan för att underlätta den fortsatta utvecklingen?
- Vill ni ta fram effektiva åtgärder för att skydda

sjöar, vattendrag och hav i enlighet med Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram?

- Borde nämndledamöterna få mer kunskap om den komplexa problematiken kring små avlopp och VA-planering?
- Behöver miljöinspektörerna stöd för att utveckla handläggningen av ärenden gällande små avlopp så att processen blir snabb, enkel och samtidigt rättssäker?
- Vore det värdefullt med en genomgång av vad som händer på teknikområdet för små avlopp?

Temakurser

Förutom exemplen på kursupplägg som presenteras i denna skrift går det även att arrangera temadagar inom ett visst område, exempelvis BDT-vatten, kretsloppslösningar eller efterpolering av avloppsvatten. Då kan med fördel både juridiska och tekniska aspekter tas upp.

Kursöversikten omfattar utbildningar inom följande områden:

JURIDIK

Handläggarsstöd och vidareutbildning inom miljöbalken, vattentjänstlagen, förvaltningslagen och plan- och bygglagen.

VA-PLANERING

Dialog och inspiration till hur man kan ta fram en förvaltningsövergripande VA-planering för kommunen.

TEKNIK

Prestanda och lämplighet för olika avloppslösningar under olika förutsättningar.

KOMMUNIKATION

Hur kommunen kan nå ut med information till fastighetsägare och andra målgrupper.

Kurserna anpassas efter era önskemål

Kursinformationen ska ses som förslag på upplägg. Utbildningarna kan ytterligare anpassas i dialog med beställaren. På Kunskapscentrums webbplats www.smaavlopp.se kan du se exempel på kursschema från tidigare kurser.

Dokumentation från genomförda kurser

Efter varje genomförd kurs sammanställer Kunskapscentrum Små Avlopp dokumentation som presenteras på webbplatsen www.smaavlopp.se.

Kursavgifter

Du som önskar beställa en kurs för din organisation står för arrangemanget kring kursen såsom lokal och inbjudningar, om inte annat avtalats.

Priset beror på hur många föreläsare som medverkar, vilka eventuella anpassningar av kursinnehållet som krävs, reslängd för medverkande föreläsare med mera.

Kontakta oss

Vill du ha förslag på upplägg och föreläsare? Är ni intresserade av att ordna ett seminarietillfälle? Välkomna att höra av er till utbildningsansvariga inom Kunskapscentrum Små Avlopp!

E-post: info@smaavlopp.se

Telefon: 018-10 48 12

Adress: Kunskapscentrum Små Avlopp
c/o Avloppsguiden AB
Östra Ågatan 53, 753 22 Uppsala

Vad är Kunskapscentrum Små Avlopp?

Kunskapscentrum Små Avlopp har bildats i syfte att påskynda åtgärdandet av Sveriges många undermåliga små avlopp och finansieras av Naturvårdsverkets havsmiljöanslag. Projektet drivs av CIT Urban Water Management, JTI (Institutet för jordbruks- och miljöteknik) och Avloppsguiden AB, med Chalmers Industriteknik (CIT) som projektägare. Samarbetspartner inom juridik är Ekologen Miljöjuridik.

De medverkande arbetar med ta fram och sprida oberoende och kvalitetssäkrad kunskap om små avlopp. Kunskapscentrums uppdrag är att ge stöd och vägledning till kommuner (och

länsstyrelser) i sin myndighetsutövning. Detta görs genom nätverksträffar och plattformar för erfarenhetsutbyte, teknikvärdering, samt utbildningar inom juridik, VA-planering, kommunikation och teknik för små avlopp. Även entreprenörer, konsulter och fastighetsägare ska kunna ta del av kurser och informationsmaterial.

Läs mer om Kunskapscentrum Små Avlopp på hemsidan www.smaavlopp.se.

Medverkande företag

Avloppsguiden AB är en nationell kunskapsbank som ger oberoende information om små avlopp. Myndigheter erbjuds här ett nätverk för kunskapsutbyte och fördjupning. Idag har Avloppsguiden 195 medlemskommuner som är organiserade i en användarförening. Avloppsguiden arrangerar även utbildningar samt den nationella konferensen Vatten, Avlopp & Kretslopp. Läs mer på www.avloppsguiden.se.

CIT Urban Water Management AB erbjuder kompetens för utredning och utveckling inom strategisk planering av framtidens uthålliga vatten- och avloppssystem. Företaget är ett forskarägt bolag med rötter i MISTRA-programmet ”Sustainable Urban Water Management”. Urban Water tillhandahåller underlag för strategiska beslut om hållbara VA-system avseende miljö, hygien, ekonomi, organisation, brukare och teknisk funktion. Urban Water har en brukarförening. Läs mer på www.urbanwater.se.

avloppsguiden

JTI – Institutet för jordbruks- och miljöteknik är en del av SP-koncernen, Sveriges största och teknikbredaste forskningsinstitut, samt har ett samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet. Som industriforskningsinstitut utgör JTI en länk mellan näringsliv och forskning. Inom Kunskapscentrum Små Avlopp arbetar JTI med dokumentation kring produkter och teknik. JTI utför också utvärderingar av småskaliga avloppsanläggningar. Läs mer på www.jti.se.

Ekolagen Miljöjuridik AB är en juristbyrå med specialisering på den delen av lagboken som tillämpas på kommunala miljönämnder. Fokus ligger på enskilda avlopp och frågor kopplade till planering av vatten och avlopp. Verksamheten består bland annat av juridisk konsultation, processföring, universitetsutbildningar och fortbildning av förtroendevalda och tjänstemän i nämnder och förvaltningar. Läs mer på www.ekolagen.se.

Ekolagen Miljöjuridik

Handläggarseminarier om enskilda avlopp – med Ekologen Miljöjuridik

För vem?

Miljöinspektörer

Mål

Seminarier syftar till att ge miljöinspektörer stöd i handläggningsprocessen. Deltagarna ska få svar på sina juridiska frågor och möjlighet att föra tanken vidare inom ämnet.

Innehåll

Kursen utgår från de frågeställningar som deltagarna skickar till seminarieledaren några veckor innan träffen. Frågorna ska ha en juridisk utgångspunkt och ska vara relaterade till handläggningen av

ärenden rörande enskilda avlopp men kan handla om miljö rätt, förvaltningsrätt eller kopplingen till vattentjänstlag och plan- och bygglag. Under seminariet träffas frågeställarna och seminarieledaren och diskuterar tänkbara lösningar på alla skriftliga frågor och alla frågor som brukar tillkomma under mötets gång.

Övrig information

Seminarier kan vara antingen halvdag (4 timmar), eller heldag (6 timmar). Innehållet i seminariet anpassas efter kommunens behov och antalet deltagare bör inte vara fler än att alla kan känna att man fått sina frågor belysta.

Fortbildning i grundläggande VA-juridik – med Ekolagen Miljöjuridik

För vem?

Miljöinspektörer och/eller förtroendevalda

Mål

Att snabbt få upp nya handläggare på banan, samt att fräscha upp det juridiska minnet hos de äldre handläggarna.

Innehåll

Denna fortbildningsdag är helt inriktad på de grundläggande bestämmelserna kring vatten och

avlopp. I föreläsningsform går vi igenom grunderna i miljöbalken, lagen om allmänna vattentjänster, plan- och bygglagen samt vissa grundläggande bestämmelser i förvaltningslagen om ärendehantering.

Övrig information

Fortbildningen är baserad på 6 timmar och antalet deltagare kan vara 20–80 personer.

VA-planering – ett förvaltningsövergripande arbete

För vem?

Seminarieriktat sig till förtroendevalda och tjänstemän i kommunledning, nämnder och förvaltningar för miljö, teknik och planfrågor.

Mål

Syftet med seminariet är att lyfta frågorna kring VA-planering i kommunen som helhet och utgöra en startpunkt för utveckling av kommunens VA-planering. Seminariet ska tjäna som inspiration och lägga grunden för en stärkt samverkan inom och mellan kommunernas förvaltningar, tillvarata den kompetens och de erfarenheter som finns samt utgöra ett första steg i dialogen om gemensamt arbetssätt och strategi i VA-planeringen.

Innehåll

Seminarier genomförs av kommunens tjänstemän i samarbete med någon av Kunskapscentrums seminarieledare och föreläsare och innehåller bl.a:

- Varför behövs VA-planering?
- Lagar och regler som styr kommunens VA-planering
- Goda exempel – hur arbetar andra kommuner?
- Gruppdiskussioner – vid heldagsseminarium

Övrig information

Kursen kan genomföras som halvdag eller heldag.

Planera VA – en förutsättning för utveckling

För vem?

Seminarieriktat sig till förtroendevalda och tjänstemän i kommunledning, nämnder och förvaltningar för miljö-, teknik- och planfrågor samt tjänstemän på länsstyrelser och regionala organisationer. Seminariet genomförs lämpligen i ett län eller en region som en del i arbetet med att utveckla en kommunal VA-planering.

Mål

Syftet är att ge inspiration och kunskap om hur man kan arbeta med VA-frågor på kommunerna samt att informera om lagar, åtgärder och mål som berör arbetet med avlopp och dricksvatten. Kursen ska underlätta utvecklandet av en kommunal VA-plan som kan möta upp de krav som Vattentjänstlagen, PBL, Miljöbalken och Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ställer.

Innehåll

Under seminariet hålls föreläsningar om lagar, myndigheternas arbete med närliggande frågor och erfarenheter av praktiskt arbete med att genomföra VA-planering och dricksvattenförsörjning. Innehåll är bland annat:

- Rättsliga förutsättningar
- Kommunalt ansvar för VA: lokala/regionala goda exempel
- Metoder och verktyg för kommunal VA-planering
- Organisatoriska former för arbetet med vatten och avlopp

Övrig information

Kursen genomförs som en heldag.

VA-planeringsdagar på regional nivå

För vem?

Målgruppen är förtroendevalda och tjänstemän i kommuner som står inför eller har påbörjat arbetet med VA-planering för hela kommunen. Seminariet genomförs förslagsvis i ett eller flera län eller i ett helt vattendistrikt.

Mål

Målsättningen är att dels ge grundläggande kunskap kring VA-planering till nyckelgrupper och beslutsfattare i kommuner och samtidigt erbjuda fördjupning i för tjänstemän angelägna frågor, utifrån både kunskapsgrad och organisatorisk hemvist (miljö-, plan, VA-avdelningar).

Innehåll

Kursen ger fördjupning och stöd till fortsatt arbete med VA-planering för alla målgrupper och roller i kommunen. Genom att samla till ett bredare regionalt seminarium kan dels många experter tas med och en bredare uppslutning/deltagande möjliggörs. Detta gör att kostnaden per deltagare blir lägre och dessutom att detaljerade fördjupningar riktat till avgränsade målgrupper kan ges plats i programmet.

Övrig information

Kursen genomförs under 2 dagar där deltagare kan välja att delta från någon halvdag upp till 2 heldagar.

Utbildning i VeVa-verktyget

För vem?

Utbildningsdagen riktar sig till kommundienstämman inom miljö-, plan- och VA-förvaltning samt politiker med intresse för VA-planering och VA i omvandlingsområden.

Mål

Målet med utbildningen är att deltagarna med hjälp av scenarioteknik kan jämföra olika VA-åtgärder i ett område samt med stöd av detta ta fram underlag för VA-strategier för hela eller delar av kommunen.

Innehåll

VeVa-verktyget är utvecklat som ett hjälpmedel i planering för att bedöma miljö- och resurspåverkan samt kostnader som olika VA-system medför i tre olika nivåer: omvandlingsområde, avrinningsområde och i en hel kommun. Genom ett bättre

underlag kan beslut fattas på stabilare grunder och åtgärderna kan påskyndas samtidigt som de blir ekonomiskt och miljömässigt säkrare.

Exempel på frågor som behandlas under dagen:

- Hur ser miljöbelastningen ut idag?
- Vilka åtgärder är möjliga?
- Hur väljer vi åtgärder som ska jämföras?
- Hur mycket kan miljöbelastningen minskas och till vilken kostnad?

Utbildningen genomförs av kommunens tjänstemän i dialog med någon av Kunskapscentrums seminarieledare och föreläsare och använder kommun-interna projekt eller andra kommunexempel.

På Kunskapscentrum Små Avlopps webbplats www.smaaavlopp.se, under fliken fakta/planeringsverktyg kan du läsa mer om VeVa, samt ladda ner VeVa-verktyget.

Teknik för små avloppsanläggningar

För vem?

Exempel på målgrupper är miljöinspektörer, förtroendevalda, fastighetsägare och/eller entreprenörer inom enskilda avlopp.

Mål

Kursen syftar till att ge deltagarna ökad kunskap om teknik för småskalig avloppsrening. Beroende på målgrupp ska kursen antingen underlätta myndighetens handläggning, eller hjälpa fastighetsägare och/eller entreprenörer att välja teknisk lösning.

Innehåll

Utbildningens innehåll kan anpassas efter deltagarnas förkunskaper. Kursen behandlar såväl

traditionella som nyare tekniska lösningar och ger en bra översikt över vad som finns på marknaden. Frågor som tas upp är bl.a. vilken skyddsnivå olika teknisk lösningar förväntas klara, deras skötselbehov, livslängd och ekonomi samt lämplighet vid olika naturgivna förutsättningar.

Exempel på teknisk lösningar som tas upp:

- Markbaserad rening
- Källsorterande teknik
- Naturnära rening
- Prefabricerade anläggningar/minireningsverk
- Kombinationer av prefabricerad teknik och markbaserad rening

Kommunikation kring små avlopp – hur man kan hålla informationsträffar för fastighetsägare

För vem?

Miljöinspektörer inom enskilda avlopp

Mål

Att ge miljöinspektörer inspiration och underlag att hålla egna informationsträffar/utbildningar med fastighetsägare.

Innehåll

Kursen består av en kväll då seminarieledaren från Kunskapscentrum håller i en informationsträff för

fastighetsägare. Dagen efter följs träffen upp med diskussioner mellan miljöinspektörer och seminarieledare. Utbildningsmaterialet vidareutvecklas efter de erfarenheter som görs på kurserna och efter kursen får deltagarna fritt använda bildmaterialet.

Övrig information

Kursen kan lämpligen bestå av en kväll och en efterföljande halvdag.

Utbildningar för fastighetsmäklare

Mål

Ökad förståelse för lagstiftningen kring enskilda avlopp, samt fördjupad kunskap om vilka tekniklösningar som krävs och hur mäklare kan kommunicera detta till köpare och säljare.

Innehåll

Konceptet är speciellt framtaget för fastighetsmäklare, i samarbete med Mäklarförbundet, andra nationella aktörer och kommuner. Kursen tar ett

helhetsgrepp om enskilda avlopp med både juridik och teknik och användbara tips för mäklarens arbete. Många aspekter kring enskilda avlopp tas upp, samt vad detta betyder för säljare, köpare och mäklare.

Övrig information

Kursen genomförs lämpligen som en halvdag.

kunskapscentrum

små
avlopp